

5874

Teenijad.

e
199.

R.Benedix.

Wandemuise
näitelawa
+ TARTUS. +

Am 15

Loihkeks-tähelepanemiseks!

Raamatut palutakse korralikult hoi-
da. - Arakaotatud ehk rikunud eksem-
plari eest nõutakse üks rubla tasu.

Eesti Üliõpilaste Seltsi
raamatukogule

Wanemuise näitelawa poolt

Teerijad.

Wanemuise
näitelawa
✠ TARTUS. ✠

Lustmäng ühes waatuses.

Roderich Benedix.

Tõlkinud: H. Kodak.

Wanemuise näitelawa,
Septembri Kuus 1909 a.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

76122

2.

Osalistes.

August, Kammerteener.
Kristine, köögitudruk.
Anete, toaneitsi.
Juhan, kutsar.
Wilip, tallipoiss.
Anni, toatitudruk.
Andres, pagaripoiss.
Kreeta, piimatitudruk.
Hans, lihunikupoiss.

Handwritten notes in the right margin, including names and titles such as "Kammerteener", "köögitudruk", "toaneitsi", "kutsar", "tallipoiss", "toatitudruk", "pagaripoiss", "piimatitudruk", "lihunikupoiss", and "Hans".

1. etendus.

Anni. Wülp.

Anni (valmistab kolde juures kohvi).

Wülp (tuleb Reskelt). Pror, mis külm on!
On sul kohvi valmis, Anni?

Anni (pahuralt). On see sinu „tere hommikut“?

Wülp (õrnalt). See tuleb pärast, Anni;
Kui inimesel nii külm on, ei saa ta
hästi „tere hommikut“ ütelda.

Anni (on suure tassiga kohvi täis-vala-
nud ja toob tema kätte). Läh, täitmata!

Wülp (joob rahuga).

Anni (pahaselt). Ah, neid mehi!

Wülp. Mis sul on?

Anni. Kui südamlis olid sa minu, sa
ei hakanud esiti kohvi küsima, sa olid
mahe, nagu armastajad näitelaval!
Aga nüüd, kus ma „ja“ olen ütelnud,
ja sind oma peigmeheks võtnud, on
südamlis olek mööda! Mis peab veel
siis saama, kui sa kord minu mees
oled!

4.
Wäilip (on kohvi ära joanud). Ah, kui-
das see soojendab, kuidas see häa on!
Aga, Anni, mis jutud need on? Sui
hommiku hobuseid söötma, wankrit
puhastama, wett kandma joad, kül-
mad päris ära niisuguse ilmaga
ja tass kohwi teeb sind alles inimeseks.
Ei, nüüd sulan ma jälle ära, nüüd
wain ma „tere hommikut“ soada
kõige magusama musuga.

Anni (pilgates). Tõesti?

Wäilip. Tule, mu kallis!

Anni (wastu pannes). Et sul tarwis
ei oleks enmast liiga palju waewata.

Wäilip. Ole mõistlik, Anni!

Anni. Ära tee ilmaasjata sõnu!
Kas tahad weel ühe tassi?

Wäilip. Kohwi? Ei. Aga ühe musu.

Anni. Sui sa seda enne kohwi olek-
sid tahtnud, oleksid ehk saanud; jä-
rast kohwi ei saa!

Wäilip. Suule, kallis, see on minu
meelest aga siiski kahtlane.

Anni. Mis?

Wäilip. Sa oled pahane? Sa tapled?

Ami. Kuidas nõnda? (Päidab tema kassi, mis tal käes on, kammust täis.)

Wäilip. Nüüd, kus meie alles armastajad oleme, on see mõnikord üsna naljakas, väikese riim järel maitses leppimine seda paremini. Kui ma aega mõtlen, et ma sinu mees oleksin, ei lubaks ma mitte minuga kiusu ajada.

Ami. So! See on ju õige kena tulewik!

Sa harjutad juba aegsasti abielumehe kombes sinale külge ja mõtled selle peäle, kuidas minuga õige halvasti tämber käia.

Wäilip (naerdes). Mis sulle meelde tuleb? Juinene mõtleb mõnikord ka tulewiku peäle. Noh, anna mulle nüüd musu!

Ami. Nüüd alles sugugi mitte! Kui sa mul tulewikus pahane olla ei taha lasta, pean ma seda veel nii kaua katsuma kuni ma sinu noene ei ole.

Wäilip. Anna mulle musu!

Ami. Ei!

Wäilip. Ära ole rumal!

6.
Annii. Täna hommiku mitte!

Philipp. Ma mõtlen ju ainult hoida,
kui ma enesele tulevikku ette kujus-
tan.

Annii. So?

Wiliip. Mul on neli hobust kollis,
vähemalt kolm vanakrit, need, ilusasti
polstertatud, patent vedrudega, nõnda
et see aina kiigub, kui sisse istud.
Hakatuses peame ühe poisid võtma,
kes teise koha hobusega sõidab, pärast
tuleb muidugi kaks hobust juurde ja -
kui hästi läheb, veel kaks. Näed siis,
Annii, kui ma õhtu kodu tuler, meie
istume kahekesi omas toas, sina
jutustad mulle, missugused tellimised
teiseks päevaks tulnud on, - ja tood
siis waagna täie kartulid lauale,
mis sa ise omas köögis keetnud oled,
klaas-õlut omast keldrist - - ah,
Annii, kuidas see maitses! Siin on
küll söök ja jook häa, võib olla,
parem, kui ta meil pärast ongi, -
aga inimene ei jista oma jälge

mitte häämelega wõõra lona alla;
sa pead minema ja tulema, kumas
häärased soowivad, sa oled waene, wae-
watus inimene!

Annis. Ja, Wülip, ma tahaksin küll,
et me nii kangel oleksime! Toatüdruk
elu ei ole kiita. Jookse terve päew
otsa edasi-tagasi, näe pahast nõgu
ja kuule halbha sõnu, kui kõik aärmu-
lise peeli tahtmise järel ei ole.

Wülip. Noh, tröösti ennast! Kui sul
kalgel jootrahadega hästi läheb, saa-
me tikk mood edasi. Julge pääle hak-
kamine on pool wõitu, ütleb tark wana-
sõna. Kui me siis mulde tuleme, kui
raske meil hakkatus oli, oleme meie
kõiks korda nii rahul.

Annis. Seda kuuleni ma häämelega,

Wülip.

Wülip. Täesti? Noh, siis sa annad
mulle selle nusu, mis sa enne mulle
wõlgu jäid?

Annis. Vieti ei peaks ma.

Wülip. Ruttu, Anni, enne kui keegi tuleb!

Anni. Kui sa mulle lubad -

Wülip (võtab tema käe oma kätte).

Ah, ära pruuni nii kaura vastu, meil ei ole selles aega, nagu teistel inimestel - surkine siin! (va-
hab teda suudeldas)

(Näitelava taga kõlistatakse.)

Anni (kisub enmost lahti). See on sulle!

Wülip. Ruttu musu!

Anni. Saad tõelda, kui sa mitte kobe ei lähe!

Wülip. Aga ruttu, ruttu!

Anni. Sa jääd hiljaks!

Wülip. Siis oma emeti!

Anni. Kui parem aeg on! Tee, et sa minema saad!

Wülip. Ärancetud teenistus! Mitte niigi palju ei ole sa ise oma pere-
mees, et sa oma pruuti segamata
musutada saaksid! (Idovem kõlis-
tamine näitelava tagas) Ja, ma

kuleni juua. (Läheb keokupsest ära.)

Ann (üks). Selle moodu pead sa
mul veel ära õppima, et esiti naaine
ja pärast kohvi tuleb! (Läheb kolde
juurde ja valmistab pruukosti, kaldab
kohvi juurest kannust väikse sisse
ja paneb selle ühes koorekannuga thee-
breti poiale.)

Kammerteener August (astub sisse.)

2. stendus.

Ann. August.

August (lahkelt). Tere hommikut,
minu armas Annikene!

Ann (lühidalt). Tere hommikut!

(Paneb pruukosti par. p. laua poiale.)

August. Naisama palju, Ann? Kas
ma sõbraliku teretuse väärt ei ole?

Ann. Tahaksin teada, mis pärast;
minu teretus oli viisakas küllalt!

August (joob kohvi). Mina tahak-
sin aga rohkem kui viisakust.

Ann. Seda teie ei ole minu poolt
ära teeninud.

August. Luidas nõnda?

10
Armi. Teie teate väga hästi, mis ma mõtlen.

August. Täpselt ei; seltsage ometi!

Armi. Kas teie ei ole härraaga, kes mind nii küsab, ühe teki all?

August. Kio teid küsab?

Armi. Ärge tehke enamast rünnakust! Kio saab mulle iga silmapilk härra käest pea maniska, pea särki, pea mansetid, kus ma, kas laktiläinud õmmeluse kinnisõnna pean, või nõõbi ette õmmelma, või midagi sellesarnast teema pean?

August. On ju küll kohju, et need ilusad sõmekesed õmmelma peavad, aga mis mina siis sinna parata rünn? (Tõhob tema kätt võtta.)

Armi (lööb talle käe pääle). Kläsi ära! Õmmelise enesega oleksin ma juba rahul, aga et ma need asjad ise härrale kätte viin pean, et ta minu ümbert kinnisõnna

11.
võtta tahab, et härra August selle
aja sees trepi põõl wakhti peab,
see ei ole õige!

August. No, no, üks ilmasüüta
müsu-

Anni. Müsu õigel wiisil - kui ma
aga härral umast misutada
läsen, siis ei ole see ilmasüüta.

August. Kes siis nii halv hakkab
olema ja pahaks panema! Waada-
ke, Anni, minime on ju ainult üks
kord noor ja peab oma noorust maits-
ma; tulewad waned päewad, küll siis
aega küllalt on ilmasüüta ja waga
olla!

Anni. Wüh, kui inetu see on, ühele
amusele tüdrukule niisuguseid asju
ütelda!

August (läheneb temale). Laske need
tüdrukud nii häbelikud olla, kes
mitte nii ilusad ei ole, kui teie.

Anette (astub tähelepanemata sisse
ja jääb tagapool seismas).

3. etendus.

Endised. Anete.

August (edasi rõõkides). Ei ole mi-
dagi magusamat olemas, kui ar-
mastus, mispäraast tahate teie sel-
lega oodata, kuni see mööda on?
Anni (peidetud pilkega). Siis olen
ma ikka tõesti ilus?

August. Väike kelin! nagu sa
seda ise ei teaks! Kvalikult ütelda
on mul häänel, et sa härra
võstu nii tagasihoidlik oled, sest
ma tahaksin palju parema mee-
lega ise kord sinu magusaid huuli
suudelda.

Anni (niisamaati). Tõesti?

August. Meie elame ühes majas,
miks ei peaks meie üksteisega sõb-
rad olema? Olge mõistlik - ja tä-
heks, et te mind natuke armastate
(tahab tema ümbert kinni võtta).

Anete (astub vahele). Väga kena,
härra August!

August (eneses). Ära^{13.} meetud!

Anete (ikka rõhkum vihaseks saades).

Nõnda elatakse minu selja taga?

August. Aga Anete, see oli ju ainult nali!

Anete. Plus nali! Ma seisin juba terve veerandtundi sinu taga ja kuulsin kõike!

August. Aga teie ei arva ometi -

Anete. Ei arva? Ma ei arva üldse midagi, aga ma näen kõike! Teie olete teinud seda inimene, petis!

(Näitelava taga kõlistatakse kaks-korda.)

August. Kõlistatakse - see on teile!

Anete. Olen ma sellepärast oma kõige paremad plaanid kõrvale heitnud ja teile trunko jäänud, et niisugust kannu kasuks saada?

August. Kõlistati kuulge ometi!

Anete, O, ma näen teid läbi ja läbi! Mis ma kaheteistkümnelt aastast teie kogunud olen, see on teid avatelenud,

W.
sellepärast liibitsesite teie minu üm-
ber, armastuse põiale ei ole teie
ialgi mõtelnud!

August. Anete -!

Anete. Ma saan teie plaanidest
aru! Teie tahate mind naeseks-
võtta, pudukaupluse peame meie
asutama, kus terve ari minu õl-
gadel on ja teie laisku päivi elada
võite! Kas ma ei pea ka veel
ilusaid õmblejaid kauplusesse võt-
ma, et teie nende päid võiksite
segi ajada, kuna mina naesterah-
vaste kübaraid korda seadma
pean?

August. Teie olete ju viha pärast
põris pime!

Anete. Waikege! Teie, vilets-pudu-
kaupleja, meie vahel on kõik otsas!
(Kõlistatakse kaks korda)

August. Juba jällegi kõlistatakse!

Anete. Meie vahel on asi otsas; aga
teiega, peeli, peab asi ka otsas ole-
ma!

15.
Annii (Kes kõik need wõikse naeratu-
sega põialt on kuulunud, häkitselt
ehmatamult). Aga mis-mina siis
sinna parata woin?

Anete. Häbenema peaksite teie, nii-
sugune noor plika, mehi jätta!

Annii. Mina oleksin teda petnud?

Anete. Arwate teie, et teie selle pärast, et
paar aastat noorem olete, midagi
enam olete? O, see wõib ju väga keema
olla, meestega liibitseda, enesle kõik-
sugu asju pikku pistu lasta ja härra
kõdest kingitusi wastu wõtta!

Annii. Kes seda minu kohta ütleb?

Anete (wihha pärast. Keedes ja wõigaa-
ruttu). Mina, preili, mina! Ma tean
kõik! Härraga teete teie tegemist, siin
waate teie isand Augusti oma wõrku ja
petate oma amsat Wüilipi - aga
seda ei pea teile kingitama! Armuline
preili peab kõik teada saama! O,
armuline preili waatab amsa ja korra-
liku oleku pääle, ma olen õieti undis-
himulik, kas ta tüdrukku majasse

16.
jätab, kes kõigi meeste pärast ta-
hab olla. Issand Jumal, kui härra
pruut seda teada saab! Ei, maja
peab puhastama, enne kui see sisse
sisse tuleb! O, minu sõna maksab
weel midagi armulise preili juures,
küll me näeme, kumb kumba ära
ojab, haritud toancitsi, wõi niisugune
maakana nagu teie! Mina
kihutan teid majast wälja, olge
selle poole julge! (Kõlistatakse
kaks-korda) Ja, ma tulen juba!
Teie peate mind meeles pidama, teie
rumal naesterahwas, mitte nädalat-
gi ei jää teie enam sisse majasse!
(Läheb ära)

Anni (nuttis). See on wastis ühe
ainsa tüdrukuga nüüsi ümber
käia!

August. Rohustage ennast, Anni!

Anni. Ja selle juures olete teie süüdi!
Mis saab armuline preili minu üle
mõtlemas?

August. Anete on tige kass, ptüü,

mina ei taha temast enam midagi
teada! Suule, Anni, meie mõlemad
sünnime ometi palju paremini kokku,
Wiliip ei kõlba ometi sinule, sina oled
peenine tüdruk ja tema liht tallipoiss!
Lase ta jooksta! Katsu minuga!

(Tahab tema ümbert kinni hõkatas)

Wiliip (astub tähelepanemata sisse).

4. etendus.

August. Anni. Wiliip.

Anni. Jätke mind rahule!

August. Kriivata oma pisarad ära!
Kahju on sinu ilusatest silmadest,
kui nad punaseks nutetud on!

Anni. Mina ei taha teist midagi
teada!

August. Üks-müsu lepituseks!

(Tahab tema ümbert kinni võtta)

Anni. Ma karjun!

Wiliip (võtab Augustil kraest kinni
ja tõukab ta kõrvale). Tühad ja
kuline!

August. Mis, teie julgete - Wiliip,
kuidas võite nii hõbenõta olla?

18.
Wülp. Tüdruk on minu oma, här-
ra Kammertener, saage aru! Ja
kes talle liiga lähedale tikub, sellel
lõõn ma kõndid katki!

August. Jäme talumats!

Wülp. Jäme ehk ei, mina teen
oma ääwarduse tõeks, - koristage
oma kuuwaniud kodarad kokku!

August. On näha, et teie ainult
hobustega tegemist teete!

Wülp. Pareim hobustega, kui teie-
sugustega! Hobune on tubli, truu
loom, aga teie olete salalik, roo-
maja, vilets sabaliputaja koer,
kelle tarwis minu rusikad veel
liiga häid on!

August. Mis toon see on, mis
teie minu vastu enesele lubate?

Wülp. Mis häbematus see on, mis
teie enesele minu pruudi vastu
lubate?

August. See on mulle liiga alatu,
teiega kuuem tegemist teha!

Wülp. Seda ma ei soovita: ka teile,

sest ühe kõega pigistan ma teie haleda
lunne kokku!

August (allasurutud vihoga). Aga teie peate
mind tundma õppima! Ma jutustan här-
rale teie libitsenist tühurkuga, tema seda
omas majas ei salli ja saab teid küll pa-
luma, ehesele teist teinistust otsida!

Wülp. Seda usun ma teist! Pitka ja
laimata, see on algusist saadik teie
annet olnud!

August. Hää küll, härra tollipoiss!

Teie te warsti näete, kellega teil tegemist
on! Teie peate mind tundma õppima!

(Läheb ära)

Wülp (temale tagast järele hündes).

Harwakaarsutaja! Pomadipää! Wilets!

Anni. Ah, Wülp, mis sellest mind saab!

Wülp (karedalt). Missärest sa nutad?

Anni. Kui ta oma abwarduse tõeko-
teeb - härra - (jõuab wait.)

Wülp. Mis temaga on?

Anni. Tema juuab mind ise - ja
kui ta kuulab, et meie üksteist armas-
tame -

Wiilip. Siis ütleb²⁰ ta üles, mis muud!
Tubli tallipoiss leiab igal pool tee-
nistust!

Ami. Ja kui sina ära lähed, jään
mina üksi siia nende vastikute
inimeste seppa!

Wiilip. Noh, ka sinu tarwis leidub
teine koht!

Ami. Aga nii kama saab mul
kannatada olema!

Wiilip. Ära nuta, Ami, seda peab
ära kannatama! Sa oled tubli tüd-
rus ja jääd mulle truup!

Ami (toetab tema najale ja nutab).

Wiilip. Lo, toita emmost minu najale,
mina jõuan sind juba kanda,
tõepoolest, nõnda, nagu praegu,
terve luuaga! Kaks armastajat
peavad mure ja rõõmu ühes koos
kandma! Nüüd tuleb kord mure,
ega rõõmgi tulemata ei jää!
Juhan (astub sisse, raamat käes).

21.
5. etendus.

Endised. Juhani

Juhani. No, no!

Annii (pöökab Wiiilipi juurest eemale, kuisatab pisaraid ja toob siis Juhanile suure tassitäie kohvi).

Juhani (pikaliselt, hääsündamuliselt). Sul ei ole tarwis ehmatada, väike nõiake, ma ei ole Wiiilipi pääle musukese pärast kade; tegin ise nõndasamuti, kui ma alles niisugune piimohabe olin, nagu see sääl! (Istub pah. p. lausa juurde.)

Hee, teie ei ole ju sugugi lõbusas-tujus, Annii on nutnud, - mis teil siis on olnud?

Annii (istub kolde juurde ja hakkab aia-wilja puhastama).

Wiiilip (pahaselt). Hm, kui sa teenijaks loodud oled ja hävraсте tujude küljesinu saatus ripub, ei ole mingisugust põhjust rõõmus olla!

Juhani. No, no!

Wiiilip. Tõepoolest, Juhani, mina ei saa teist aru, et teie nii kaua siin vastu peate.

Juhan. No, no! ^{20.}

Wülip. Teie igatsete ometi ka oma kodukolde järele, ma tean seda!

Juhan. No, no!

Wülip. Teie tahate trahteripidajaks hakata.

Juhan (naisomati). No, no!

Wülip. Teie olete omal pikal teenistuse ajal ilusa summaokese raha kogunud.

Juhan (lahkelt). No, no!

Wülip. Misparast jäätte teie veel teenistusesse?

Juhan. Seda ei ole veel küllalt, Wülip!

Wülip. Teist saaks tore trahteripidaja, Juhan!

Juhan. No, no!

Wülip. Kui teie tõsiselt selle pääle mõtlete, ja köögitudrukku naiseks võtate, tema sallib teid -

Juhan. No, no!

Wülip. Ta keedab nii hästi, et ta wõõraid hulga kauja kokku ajab. Tema

ootab kindlasti ainult ^{23.} teie kosimist,
aga teie kõhklete veel.

Juhan. No, no!

Wülip. Ja temal on ka ilus-kopik
korra pantud.

Juhan. Seda ei ole veel küllalt, Wü-
lip!

Wülip. Sui teie hokatuses-mõlemate
korjandused korra panete -

Juhan. Seda ei ole veel küllalt, Wülip,
peab ettevaatlik olema! Esiti kaalu
hästi järele, siis tee! Seda ei ole veel
küllalt!

Wülip. Sui mind teie asemel oleksin,
mind teeksin julgelt katsut, sest ini-
mene on pinda põõle ometi walja =
kannatamata!

Juhan. No, no! - Aja, Wülip, ratsa-
hobune on ühe rauda ära kaotanud,
teda peab sepa juurde wiima.

Wülip. Ja, ja, küll ma muretsen! (ära-
minnes Amile) Põõa jüsti, ära näita
oma pisaraid, nemad ei tohi sinu üle
naerda! (ära)

24.
Juhan. On midagi juhtunud, Annis?
Annis. Ah, — härra — tahtsin ütelda
kammerteener —!

Juhan. Ah, ma märkan! Härra
näeb ilusaid tüdrukuid häämelega
ja kammerteener — no, no, ma tunnen
seda! Nii noor rahvas, kui sina,
peab esiti koolisaha maksma; mina
olen häädest raamatutest omale
karviliku tarkuse ja ilmatundmise
saanud. — Waata, siin on mul tore
raamat, "Wahwa rüütel Udo, ehk
pimedat kesköö saladused", — selles
tuleb ka üks niisugune roomaja,
jalalik kelm ette, see on kammerteener
riga päris sarnane!

Kristine (tuleb par. poolt).

b. etendus.

Endised. Kristine.

Kristine. Tore hommikust, tere
hommikust!

Annis (seisob püsti, walab köögitud-
rukule suure tassi kohvi ja paneb
zelle par. lauda pääle).

Kristine. ^{25.} Kuidas päevad lühikeseks
jääd, iga hommiku jääd päris korra-
likult hiljaks-magama. Anni, kustuta-
ge tuli ära, on juba päris-ralge päev!
Kas kohvi on valmis? Tere hommikust,
Juhan!

Juhan. Magasite hästi, Kristine?

Kristine. Jaa, hrr - nii, nii! Mis-
teie siis unes nägite, Juhan?

Juhan. Ei midagi.

Kristine. Ei midagi?

Juhan. Teie teate, mina ei näe palju
unne - ja kui ma kord näen, siis
unustan ma ta jälle ära.

Kristine. See on teie vana paha
mood, Juhan! Unenäod on teevad
näpunäited, neid ei pea mitte tähele-
panemata jätma. Ja isäaravis mine-
vaööstel unenäguidel on suur täht-
sus, eila öhtu oli täiskuu. Mul oli
tähtis, imelik unenägu. (Jstuh par.
lõuna sõrde) Anni, mis teie siis unes
nägite?

26.
Anni (istub jälle aiavilja juures). Mi-
na? Ah, ma unustasin selle jälle
ära!

Kristine. Unustasite ära? See igav-
vane unustamine! (Maitseb kohvi.)
Hm, hm - mis siis sellel kohvil jälle
on? On küll jälle värskelt põleta-
tud?

Anni. Eila.

Kristine. Ja, liiga pruuniks põle-
tatud, ma olen seda teile sagepäi-
ni ütelnud - liiga pruuniks põleta-
tud - põletamine on kohvi juures-
päässi! (Põhendusrikkoka pilguga
Juhani poole.) Kui mul kord oma
majapidamine on - oma sõõgi-
majas - terwes hinnas ei pea pare-
mat kohvi saada olemas, kui minu
juures!

Juhan (loeb ühtesõudu ja joob aeg-
laselt kohvi).

Kristine. Mõtlege järele, Anni, ehk
tuleb teil ometi meelde, millest te
und nägite?

Ami. Ja, ja, niid ma mäletan, ma olin wette kukkunud!

Kristine (tähele pannud ja tähtsalt).

Wette? Wesi tähendab raha.

Ami. Ja, ja, ma näen seda nagu praegu, - teie tõmbasite mind wälja

Kristine (weel tähtsamalt). Minka?

Pöesti? On see tõsi?

Ami. Usna kindlasti, teie see-olite.

Kristine. Edasi, edasi, pange tähele, niid saab see selgeks!

Ami. Siis wiisite teie mind läbi paksu metsa, mina olin nõnda wäsinud ja wäljane, et ma inaha kukkunud oleksin.

Kristine. Wäga tähelepanemise wäärt!

Ami. Siis wõtsite teie oma sukakudumise kotikese wälja, selle sees oli leib, seda murdsite teie pooliks- ja andsite mulle.

Kristine. Imelik, wäga imelik! Kuu-
lake, juhan! Ami, ka mina nägin teist und, pange tähele!

(Tell eskojao-kõliseb.)

28.
Armi (lõheh põh. poole ära). Keskoja
kell!

Kristine. Juhon, teie ei ole kunagi
unenägusid uskuda tahtnud, nüüd
kaotate teie kahtluse! Ja, ja, Ju-
han, on asju, mida mitte maha
salata ei saa! Ja kui teie roa-
matut ka kümnekorda selle was-
tu nägijavad!

Juhan. No, no, ma ei ole ju nii usk-
mata, aga nagu öeldud, ma näen
harva unid. Jõuiks oma loomuse
järele.

Kristine. Minu loomuses on see
lapsepõlvest saadik juba!

Armi tuleb ajalehega tagasi). Leht
tuli. (Paneb selle juhani laua peäle).

Juhan (loeb seda).

Kristine. So, Armi, nüüd tulge ja
kuidake päält, minu unenägu pui-
tub usna teisse. Ma nägin unes:
ma olin ühes suures keldris - (Kes-
koja kell koliseb.)

Armi (lõheh põh. poole ära).

Kristine. Ühes suures^{29.} keldris, juhan,
nii suures, et ma tema otsa näha ei
võinud.

Juhan. No, no!

Kristine. Aga ma ootan, kuni Anni
tagasi tuleb, - see igavene ukse lahti-
tegemine on wälja kannutamata! -
Kas teate, et homme minu sünnipäe-
päew on?

Juhan (naeratades). No, siis pean
ma küll lillkimbu eest hoolitsema!

Kristine. See oli just minu sünnipäe-
päewal, wiietkümmene aasta eest,
kui ma siia majasse tulin - ma
olin alles koguni noor plika, oh
jumal, härra oli ka weel wäike
poisijõmpsiikas, tema õnnis isa
elas weel seekord - kuidas küll sjad
lähewad!

Anni ja Andres (wümanane suure soia-
korwiga, tulewad pah. poolt).

J. Andres.

Endised. Anni. Andres.

30
Ann (võtab Andrese käest korvi
ära, ihe korvikese riivilt ja pa-
neb selle sisse suurest korvist zainj.
Andres! seab ennast tule poole seljaga
ja soojendab ennast). Tere hommik-
kust, kõõgipruuli! Tere hommikust,
Juhani härra!

Juhan. Ees Andres, sina oled? Mis
sias midist on?

Andres. Nicolai värava juures põ-
les!

Juhan. Põles?

Kristine (kõik aeg istudes). Sa mu
jumal, ma ei kuldunud midagi,
olen ma siis nii raskesti maganud?
— Selle juures siis?

Andres. Alaveski juures; oli suur
tulekahju!

Juhan. Kas keegi ei ole sisse jää-
nud?

Kristine. Kuidas see siis on tulnud?

Andres. Pööringul, kus õled olivad, on
estrajaja laternaga käinud, nagu
nad räägivad.

Juhan. Kas keegi ei ole sisse jäänud?

Andres. On küll.

Kristine. Sa mu Jumal, kes siis?

Andres (hõbiselt). Üks eesel!

Kristine. See on halb nali, naisuguste asjadega ei tohi kunagi nalja heita!

Andres. See ei ole nali. Kõhkest sest list veskis saadi seitse wälja ja üks põles sisse.

Kristine. Ah, see waeue loom, see waeue loom!

Andres. Tema holl ei ole wägisi tallist wälja tulla tahtnud. Juuresed ütlevad, ta on oma nimele arm teinud! (Wõtab oma korwi, sest et Ammi walmis on.)

Proo! mis külm on! Wüimati ei olnud eesel sugugi nii rumal, et ta tulest ära tulla ei tahtnud, - meesugune peab ikka wälja külma kätte! Hoid jäewa! (ära.)

Juhan (hõuseb üles ja wõtab ühe soia, hästi wälja walides).

Kristine. Ma arwan, poiss pilkab meid!

Juhan. No, no, see on ju tuttav, et loomad tulest välja tulla ei taha. Anni listub oma aiavilja juurdes.

Kristine. Et minu unenäo juurde tagasi tulla -

Juhan. On see unenägu pikk, Kristine?

Kristine. Ärge mind segage! Anni, kuulake päält! Nõnda siis, mina olin ühes suures keldris ja Kobasin kartlikult ümber. Hõakitselt läks üks-üks lahti ja sisse astus - Anette (astub sisse).

Juhan (naerdes). Toancitsi! (Läheb aeglaselt oma koha pääle.)

8. etendus.

Endised. Anette.

Kristine. No, mis veel! (Märkab Anetet.) Ah so! (Enesele.) Noh, selle kuuldes ei taha ma seda jutustada!

Anette (lühidalt). Prunkost armulisele pruilile!

33.
Annii valmistab theebretti pääl pruunkosti
valmis, kohvi sisse kallates).

Kristine (teravalt). Täaprili võiks ka
"tere hommikust" ütelda, kui ta kööki
tuleb!

Anete. See on täiesti üleaarne, kui üks-
teist terve päev nähtakse! On see täi-
nane leht? (Wõtab ajalehe ja waatab
kohe viimast lehekülge.)

Juhan (naerdes). Ja täaprili vihkas
kõiki ülearuuid sönu!

Anete. O ja, vaikima peab õppima,
kui hävlastega tegemist on!

Kristine (on omast sahtlist väikese
raamatukese võtnud, tindi ja sule
ja rehkendab, enesle). Vaikima ja
keelt peksma, kuidas just juhtub.

Anete (lugedes). Preili Lonfeldt, härra
Anton Backhausi isa kihlatud - noh,
sai ometi kord üle kätte! Hahaha,
see waatas ka rohkem isa kõvade
taaltrite pääle, kui pruudi siniste
silmade pääle! Ja wana rikas
Fliederbusch on surnud, omaksed

34.
jaluvad roisket osavõtmist - hahaha!
Kui need rahapakiid pangast välja
toovad, mis vanamees järele on jät-
nud, ei ole neil põhjust pisaraid wa-
lada! (Hõlistatakse kaks korda)
Aga suured matused saavad. Juhhan,
võite aegsasti vaneri korda seada,
noorhärja lähed muidugi matusele.
Annid (toob pruukosti, mis ta wa-
heajal valmis on teinud). Hõlistati,
preili!

Arrete (ilma Annit tähelepainemata).
Härra Reiskand teatab, et tema
abikaasa maha saanud on - roh-
selle üle rõõks - nü mõndagi rõõ-
kida, kui kwiija keelega olla ta-
hetaks! (Hõlistatakse kaks kor-
da). Mis siis täna teatris on?
(Waatab järele) Schilleri „Wallen-
steini surm“! Ph, jamma meie ei
lõhe! Täna jälle operit ei ole.
Piletite ettevõtjad saavad väga
pahased olema!

Ami. Kõlistati, preili!

Arrete (viskab ajalehe laua peale). Mul ei ole meeldetuletamist tarwis, ma tean isege, mis mul teha on! (Katsub saim, mis Ami theebreti peale pannud ja paneb nad taskusse.) Peon juba teised saiad otsima!

Ami. Aga ma olen nad õigesti wälja otsinud, armuline preili armastab pruuniks küpsitud.

Arrete. Mina ka! Ja ma otsin juba armulisele preilile naisuqused wälja, mis talle kõlbawad! (Läheb saiakorvi juurde ja wõtab teised saiad.) (Kõlistatakse kaks-korda.) Ja, joo! Armuline preili on täna hommiku halwas-
tjus, söial peon ma talle küll selle loo Ami preilist ära jutustama, mille jälgile ma täna saim - ta saab haruldaselt röömustama! (Ära.)

Ami (läheb oma aiawilja juurde).

Kristine (kes poolite lehkendamud, pooliti põältrulanud on). Noh, jee on suuwärk! Jumal olgu sellele hääle

36.
nimme armuline, kes tema hammaste wahle sattub!

Juhan (kes kõik aeg lugenud on). Hobused on mulle armsamad, need ei saa rääkida!

Kristine. Ja selle juures peab nädala arwe kokku wõtma - ma olen päris segi läinud! Aga ma tahtsin teile oma unenägu jutustada. Nõnda siis, minna olin ühes pimedas keldris -

Juhan. Meie olime juba soõil, kus üks lahti läheb -

Kristine. Oigus, üks läheb lahti ja sisse astub üks waim walges riides, suure habemega ja tõiwick käes -

August (astub sisse).

9. etendus.

Endised. August.

August. Härra tahab pruukosti!

Kristine (pahaselt). Et aga iska segatakse!

Ami (walmistab pruukosti, nagu waremogi).

August (Juhani). ^{37.} Kärva tahab
küll kolm wälja ratsutada.

Juhan. Ma ütlen seda Wülipile.

August. Uus sadul peab selgapan-
tama

Juhan. No, no, ma muretsen selle
est, ehk küll teie seda ise Wülipile
ütelda wõiksite.

August. Hm, tall on ju teie asi!

Juhan. Mina olen kutsar, Wülip
tallipoiss - igal ühel on oma kohus!

August (kehitate algasid; Annile). Ärge
oma sõrmi ära põletage, Anni!

Kristine (rehkendades). Mu Jumal, kui
lühke! Sui seda tooneitsi kuuleks!

Anni (annab Augusti kätte pruukosti).

August (kõnab Annile). Olge julge, Anni,
mina ei jäta teid maha! (Tahab
ära minna.)

Juhan. Siin on leht, wõtke härra
karwis-kaasa!

August. Mina ei ole teda veel liige-
nud! (Läheb ära)

Juhan. Nii on ^{õige} õige, härra võib oodata
ta! Noh, ma näitaksin sulle, kui
mina härra oleksin!

Kristine. Nüüd on vist küll silma-
pilguks rahu. Nõnda siis, waim -
teil kuulute ometi, Anni?

Anni (aiawilja juures). Ja.

Kristine. Juhan, pange tähele, see
on tõesti tähelepantuse wäärt; -
waim annab mulle suure koti täie
raha ja ütleb. see on sinu tarwis,
aga seda pead sellega jagama,
kes sulle homme hommiku kõige
enne midagi annab!

(Majakell kõliseb.)

Anni (läheb põh. ära).

Kristine. Kas see ei ole imelik,
Juhan?

Juhan. No, no!

Kristine. Ma pean seda jagama,
Juhan, aga mida pean ma jaga-
ma? Kuidas pean ma seda une-
nägu seletama?

Juhan. No, no, wae dake ometi

omast unenäguide selitajast järeles
Kristine. Ma olen juba edasi ja taga-
si mõtelnud - kas teate, Juhon, nel-
jateistkümnne aasta eest oli mul
ka imelik unenägu, mis korra
päält täide läks, sest teisel päeval
tulite teie siia majasse. Kas teie
si mäleta?

Juhan. Ja, ja, neljateistkümnne aas-
ta eest! Ma tulin parajasti kroonu-
teenistusest, olin piiske poiss ja
Kristine prilli si waadanud mitte
pahameelega minu poiale!

Kristine. No, no, Juhon, meie oleme
ikka hästi kokku hoidnud ja, ma
arvan, saame seda ka edaspidi.
Tegevä. Kui teie ainult unenägu-
dest enam lugu peaksite!

Anni ja Kreet (viimane kaks suure
piimanõuga, tulewad pah. poolt).

10. etendus.

Endised. Anni. Kreet.

Anni (võtab rüübilt kaks vähemat
piimanõu).

Greeta (walab nende sisse piisma, selle aja sees wõiga ruttus). Tere, koo'gipreili! Ah - Juhoni härra, ütlege oneti, kuhu teie siis eila sõitsite, ma nägin teid punase maja juures?

Juhan jalutama!

Greeta. Ma tulin parajasti kopsaid ei, koo'gipreili, seda lõnni eila õhtu olessite teie kuulma pidanud!

Kristine. Mis siis oli?

Greeta. Pulma elõhtu Insa Hermine juures!

Kristine. Sõõil elati küll laialt?

Greeta. Ja kuidas! Üks õratuse laul tesse järele ja muusika majas - tantsiti nõnda, et kolm kees-terve õõ!

Kristine (kema poole pöördes, aga kõik aeg istudes). Mis muidu midist on?

Greeta. Tietumete oneti Berthats, müüjat Lenau juures-?

Kristine. Oi, tummen küll!

Greeta. Mõtelge oneti, ta on ära et

surinus!

Kristine. See ei ole võimalik?

Breta. Kuskub keldris trepist alla -
kõhe tunniga oli surinus!

Kristine. Kui ruttu inimene surma
võib saada!

Breta. Ja kas ilusa preili Arnsbergi
luugu olete kuulnud?

Kristine. Mitte sõnagi!

Breta. Ära on ta, kõige nelja tuule
poole!

Kristine. Kuidas?

Breta. Leitnant Hausdorffiga on ta
ära põgenenud! Jsa on tulivihane
olnud, aga mis see aitab! Ta peab
kõlle kille tütre andma! - Kes-
teate, püün lähel tulevast nädalast
saadik kallimaks; meil ei ole looma-
koitu, talv tuli liiga vara! (Võtub
õna pümanõun.) Mina loihen
nüüd võidulooside väljandja juurde,
kõna on loosimine - keil on ju ka
üks veerandloosi, köögipreili! Kes-
teate, ehk on õnn mulle naeratanud.

Ma nägin eila öösel sümblikust
und ja sümblikud - teie teate - tä-
hendavad õnne! Ah, kui see nii
oleks! Mul läheb aeg hirmus iha-
maks, sina kirjutaja ja pääle oodata-
aja nõnda - ta saab ainult wiis-
teistkümmend rull taolrit kuus
palka - tühjade kõtega ei või
ometi midagi pääle hakata! Noh,
häd päeva! (Joakseb väljas
Kristine (kõvasti, tähendusrikkalt).
Wõiduloos! See on näpunäide ülewalt,
niiid ma tean oma unenäo selitust!
Juhun, pange tähele!

Juhun. No, no!

Kristine. Mis unenäod kõsewad,
seda peab täitma, muidu seisad
ise oma õnnetee päälles! Mina
pean üht warandust jagama;
mis mul muud on, kui see weerand
wõiduloosi? See on minu warandus;
wõib waranduseks saada!

Wiliip (tuleb sisse, wõtab ajalehe
laua päält ja loeb seda).

11. etendus.

Endised. Wiilip.

Kristine ilma rahetpidamata edasi
rääkides. Ami, tulge siis! Teie and-
 site mulle täna kõige enne midagi -
 see oli kohvi - teie nägite minuist
 und - kuidas ma teile poole omast
 leivast andsin; see läheb kõik ime-
 likul viisil kokku, see on tõsine
 saatuse märguandmine! Mina
 jätan poole omast weerand loosist
 teile - ka maksab 13 taalrit - 12 1/2
 krossi - teie armate mulle siis -
 (rehkendades) Kuu - seitse - ei, Kuu -
 õigus - taalrit 21 1/4 krossi. (Tõmbab oma
sõhki lahti) Siin on loos - wõrdake,
 kaks-kahesandikku - ka see on
 just, nagu see olema peab.

Ami (tõuseb üles, kaheldes). Ei, ei,
 mul ei ole nii palju raha!

Kristine (püsti tõustes, elawalt).

Ami, mötelge unenäo pääle, õnne-
 sest ei pea mitte ust kinni pane-

44.
ma, kui ta koputab!

Ami Muidugi, vga - Wiliip!

Wiliip Hm!

Ami Mis sa arvad?

Wiliip Minu waatan Koka Kuu-
lutusi.

Ami Mis sa loosi kohta arvad,
Küsin minna

Wiliip (Kaheldes). Hm, hm!

Kristine (elawalt). Wiliip, wõtke
ära! Niisugust juhtumist ei tule
enam nii pea!

Wiliip Lüs wõta, Ami!

Ami Aga kuu taolrit -

Kristine. Kaks kümme üks ja
weerand krossi!

Ami. On minule liiga suur raha.

Wiliip. Koh, siis aitab minna wõtta.

Idri palju see teeb? (Põmbab raha-
koti wälja) Ma ei ole seda veel ku-
nagi katsunud, kuna mul küll ala-
ti soow on olnud, waiduloosiga õnne
katsuda. (Ami ab Kristinele rahale)

Lähke, on õige?

Kristine. ^{45.} Doodake - kuuest taalrist
pool - (rekendab) teeb kolm taal-
rit, kümme krossi, seitse penni.

Wülip. Siin on! Maksa sina teine
pool, Anni!

Anni. Ja, kas arwad?

Wülip. Meie võime ju kord katsuda.

Anni. Ma toon raha. (õra.)

Kristine. Küll te näete, Wülip,
meie võidame, meie võidame kind-
lasti!

Philipp. Mina selle üle ei pahanda.
Aga kui teie selle juures nii kindel
olete, ei oleks-te pidanud loosi õra
andma.

Kristine (tähtsalt). Unenägu käs-
kis mind seda teha, Wülip, unenä-
gu! Kui ma teda kuulanud ei oleks,
oleks- loos kindlasti läbi kukku-
nud! Ja, seda peab teadma õnn
ei lase ineseja nalja heita, tema
kohumist peab tõstma, muudu
keerab ta sulle selja. (Istub)
August (astub sisse).

12. etendus.

Endised. August.August. Härra tahab teiega rääki-
da, Wiliip!Wiliip. So? (aras)August (ahju juures soojendades tugevalt).
Soob küll inestama, see tallipoisi
härä, selle üle, mis häräal talle üteli-
da on!Kristine. Skuidas nõnda?August. Ihm, häräal on temaga kama
kõrvida.Kristine. Mis pärest siis?August. Üks kõrb lõrkab, see on kind-
lasti Wiliipi süüd!Juhan (mõjuvalt). Ei, see ei ole mitte
tema süüd! Sellest ei saa häräa aru,
seda teame meie paremini.Kristine (rehkendab hoolega).August. Noh, mis see minusse puutub.Juhan. Kes teab! Lõisil ülevõel lüri-
sotakse nii nõnda, mis meile siin
all kohjuks on, aga the lüiskajad ja

teiste poiale koebajad on ^{47.} kõige viletsa-
mad hinged, mis Jumala taeva all
olemas on!

August (viihaselt). Peab see minu koh-
ta kaima?

Juhan (rahulikult). No, no, kellel süge-
leb, see sügab!

(Majaveel kõliseb.)

Kristine (võtab ümber). Kus siis
Anni on? — Ah, Juhan, minge, tehke
üks lahti!

Juhan (täuseb üles). Wiilib on tubli
poiss! Ma ei ole hobuste juures kedagi
paremat näinud; ja kes temale kiwi
jalgaide ette veeretab, teeb tema pere-
mehe vastu pattu, sest et ta temas-
ihe truu teendri kohta kahtlust ära-
tab! Mõistku seda härra kammer-
teener nagu ta tahab! (Läheb peh-
ära.)

August. Nende inimeste juures mär-
kad talli igas sõnas! (Võtab ajalehe,
läheb tagapoole ja loeb.)

Kristine. Noh, ^{48.} igapäev on oma
maitse! Mõnedele inimestele on
talli lõhn parem kui pomadi
lõhn!

August. Teie nõudate paremt
oma arwete järel, kui et enimast
meie kõne sekka segate!

Armi (tuleb tagasi).

13. etendus.

Kristine. August. Armi.

Armi (annab Kristinale raha). Siin
on raha! (Lähel oma aiawilja juurde)

Kristine. Hoida küll, Armi, loos on
Wülpipi kões! (Augustile) Kas
teie tahate mul ära keelata, köögis
rääkida? Siin räägin ja käsen
minu ja ei lase kedagi enesele
rääkimist ära keelata! Laita
aru, härra kammistener?

August (Kehitab põlgawalt õlgasid)

14. etendus.

Endised. Juhan. Hans.

Hans (astub pah. sisse molliga, kus
liha sees on). Tere kammistikust,

Köögipreili! Siin on see lambaliha,
mida te eila tellisite. (Poneb liha
laua peäle.)

Juhan (läheb omä koha peäle ja
wõtob raamatu kätte).

Kristine. So, so! (Wõtob liha
järele.)

15. etendus.

Endised. Anette.

Anete (Anni). Strimuline preili tahob
teiega rääkida!

Anni (läheb ära).

Anete (wahib wõidurõõmsa pilguga
kuqusti peäle, läheb siis aegamööda
Juhani juurde).

Kristine. Jscäranis raswane ta ei
ole.

Hans. Pagan wõtku, meie ei ole
kunagi nii raske lammas ära
kapnud!

Kristine. Kas teie ka õigesti kaa-
lusite?

Hans. Kolmteistkümment naela
sütse loodi, karwapeält!

50.
Kristine Siis andke raamat siia!
Hans (võtab taskust väikese raamatukese ja annab Kristinele).

Kristine (kirjutab sisse).

Anete Mis teie siis seal loete, kut-
sar?

Juhan annab talle raamatu).

Hans Kas teate juba, et tänna
ööse ühes kohas wargad käinud on!

Lois Kus siis, kus siis?

Hans Rättsepp Kammim juures,
siit üsna lähedal. Kolm kuube
ja ühe palitu on nad ära viinud.

Juhan No, no! Kas kahtlustada
kedagi ei tea?

Hans Politsei kahtlustab küll
ikka kedagi, aga kelmisid ei
võta ta sellepärast ometi mitte
kinni. Noh, hääd päewa! (Lõ-
heb ära, jätab aga molli lihaga
maha.)

Kristine Ja, praegu on kuri aeg,
varastatakse hirmus palju!

57.
Anete. Teil on väga vananenud maitse,
juhvan, niisuguseid romaanisid lugeeda!
Teil peaksite enesele midagi paremat
muretsema „Marietta“ või „Musta
Kapteni“, midagi Tolost või Tolstoist
juhvan (võtub oma raamatute). No, no,
preili, vananenud võib minu maitse
olla, aga ta on häda. Tuleks leiab
ikka oma palga ja kassid ja vales-
likud naased saavad ikka koris-
tust, ilmas ei ole see mitte olati
nõnda.

Anete. Lõul võib teil õigus olla.
(Augustile). Saan ma lisa omale?

August (annab kalle ühe lehe).

Anette (lõhe sellega Anni koha
pöäle, teeb nagu kooki-ka ja
võhib järele, mis sünnib).

16. etendus.

Endised: Wülip.

Wülip. (äritatult). Noh, olete kätte
saanud, mis te tahtsite, hävia
kaminerteener, röömistage uga
pöäle!

52.
August. Mis teie tahate?

Juhan ja Kristine. Mis on?

Wäilib. Mitte palju, ma olen lahti lastud!

Kristine. Mis, lahti?

Juhan (kuvajalt). No, no?

Wäilib. O, ma tean, kust poolt see tuleb! Ärge teie südameetunnistus teid sellepärast püüaku! härra kammerteener, et teie ühe ainsa poisi teenistusest olete ära aja- nud ja kolleiva kööst ära wõt- nud!

August. Mida? Mis mind sinna parata wain?

Wäilib. Ärge katsuge ilmasiin- tut mängida - mind pean ma- jast wälja minema, et teie Anniga wabalt mängida wõiksite!

Kristine. Püü, püü!

Juhan (wihaselt). No, no!

August. Missugune kahtlus!

Anete (üle lehe, tigevalt). Ja, ja, nõnda see küll on - ma wean kih-

ka selle porale.

Wäilip. Kui teie seda tõendate,
siis on see muidugi tõsi!

Kristine. Kui inetu!

Juhan. Kõja misspärast siis? Mis
põhjused ütles härra selleks-olewat?

Wäilip. Kõrb lõtkab minu süü pä-
rast!

Juhan. Kõja selle juures võin mina
tunnistaja olla —

Wäilip. Mina toetasin enimast teie
ja loomaarsti tunnistuse peäle,
saiäl sai härra alles sieti vihaseks,
mõksis mulle kolme kuu palga
välja ja kõrkis mind silmapilk
minna, kuulete, silmapilk!

Kristine. Silmapilk!

Juhan. Silmapilk? No, see on —

Wäilip. Kõkkuräädgitud asi!

Kristine. Kõulmata!

Juhan. Seda ei ole mulle veel
juhtunud!

Wäilip. Ma lähen, ma lähen koke!

Ma pakin oma asjad kokku ja ei

57
taha mitte tundigi enam siia jää-
da! Juhon, teie peate küll natukene
kimulat sibmas, kuni mis tallipoiss
temaga harjub; teie teate, söömise
juures ei lase ta kedagi lähedale,
ja loob siis kergesti. Ja, ma lähen,
härva kammereener, aga aitama
ei pea see teile midagi. Anni on tub-
li tüdruk, ja kui Jumala tahtmine
on, ei pea tema ka enam kaua
sida majasse jääma.

August. Mis niisugused kõned peas
wad tähendama, poiss?

Wäilib (ahwardades tema ette astu-
des, jämedalt). Mitte niisuguseid
sõnu, poiss! Ma ei taha, et minu
üle räägitakse, ma olla tüli ja
rihaga majast lahkunud, muidu
oleksin ma teiega teisel toonil
rääkinud! Aga ärge mind ärita-
ge, muidu võin ma oma hää nõuu
ära unustada ja siis ei pea teie
oma kontisid kehas tundma! (lä-
heb ära.)

55
Kristine. Püi, ja veel kord püi!
Nüisugust asja ei ole ma veel näi-
nud, ja ma olen juba viisteistküün-
mend aastat majas! Ma ei peaks
kõnida jõeima, kus nüisugused asjad
võimalikud on!

Juhan. Ja, Kristine, kui juba küll-
alt oleks!

Kristine. Mis teie arvate?

Juhan (kõrvale põigeldes). No, no!

Kristine (vaatab rumalalt tema
otsa, sest et ta temast aru ei saa).

Juhan (näitab peaga tagapoole).

Kristine (teeb nagu saaks ta temast
aru). Ja-õigus! (Läheb oma naama-
tu juurde ja istub.) Ja selle juures
peab inimene rehkendama, kuna
kops-ile maksa lähed!

Juhan luges, ümises enesest).

Ja, kui juba küllalt oleks!

Anete (läheb Augusti juurde, kosa-
tagedalt). See ei aita teile ometi
midagi!

August (vaatab ajalehe tagast

üles, mida ta kõigest ära ei pane).
Mis?

Anete üt te poisid majast ära aja-
site!

August: Kuidas teie võite arvata?

Anete (weel tasomini). Mind teie ei
jeta! Agama ütlen teile weel kord:
sja ei äita teile oneti midagi!

August (naisama tasa). Kuidas nõn
da?

Anete. Idüll te näete! Minu tarwis
ei ole teie mitte kawal küllalt!

V. etendus.

Endised. Anni.

Anni (tuleb nuttes). Seda mina ei
kannata ära!

Anete (näitab wõidurõõmus Anni
järele ja lõheeb tema taga kolme
juude tagasi, kuhu ta seisma
jääd ja teeb, nagu loeks ta, kuni
ta kõike silmas peab).

Kristine (seisab püsti). Aga Anni,
mis sul on?

Juhani (osawõtlikult). Tüdruk nu-

tub? Mis siis lahti on?

Kristine. Siis rääkige ometi!

Juhan. On keegi teile midagi teinud?

Annid (nuutsides). Mina olen -

Kristine. Rääkige ometi!

Annid. Lahti -!

Kristine (lööb kaks kätt kokku). Mis see tähendab?

Juhan. On siis täna pögan lahti?

Anete (kasa Augustile). Tii näete,

mina mängin ka hästi!

Kristine. See on aga liiga hull! Esiti

Wülip - nüüd teie! Aga mis pärast siis?

Annid (nuutsides). Stimuline preili oli nii kuri ja muudu on ta ometi nii häid ja sõbralik - mina olla noorthõrveat oma tööku püüdnud - see on hirmus!

Et ta mind ära soadab sellega olen ma rahul - - aga mille niusuguseid asju süüks ajada -!

Juhan (trööstides). No, no - niusugused

laindused ei tee kallelegi kahju!

Kristine. Minu pää on päris rumal!

58.
Nii kaua kui mina majas olen,
ei ole meil nii korralikku toatüdru-
kut olnud, kui Anni - ja tema
lastakse lahti!

Anni. O, ma tein, kelle süüd see kõik
on! Selle juures ei ole keegi muu, kui
toanitsi süüdi!

Anete. Mina?

Anni (kuivatob pisarad ära, julgemi-
ni). Teie ja mitte keegi teine!

Anete. Mis mul teiega tegemist?

Anni (ägedamini). Mured midagi ei
ole see, kui armukadedus, sest et
kammerteener minu vastu lahke
oli!

Anete (põlgavalt). Mina armuka-
de, teie põlale?

Anni. Mis pärast siis mitte, kui
teatavasse wanausesse jõutakse!

Anete (õigedalt). Teatavasse wana-
dusesse? Mis teie sellega ütelda ta-
hate?

Anni. Noh, teie ei hakka ometi
salgama, et teie juba väga arm-

59.
mu põiskoolis ära käinud olete?

Anete. Häbenatus! Mina olen -

Kristine. Üle kolmekümne viie, seda
võin mina tõendada!

Juhan (ühel ajal, enesele). Tige kass!

Anete. Kaskab kõrgitud rukkade peäle?

Kristine. Missärast mitte? See on ju
hobiasid, mis sinu majas tehtakse, selle
juures ei või duus inimene vaikida!

Anete. Arvate teie, et ma teiega tulit-
senna hakkam?

Juhan. Teie tahaksite ka katsuda,
et minema saate!

Anete. Huidas nõnda?

August. Sest et teie pool õigus ei ole!
See on olatu, waest Annit nii laimata!

Anete (pilgates). Tõesti? Olen ma
õiget kohta trehvanud? Kas ma
selle mauslikese teie küinte wahelt
ära wõtsin? - Noh, see rõõmustab
mind!

(Majakell kõliseb.)

Anni. Kas kuulsite nüüd, ta tunnis-
tab ise üles, et tema minu kohta

selle laimujutu teinud on, - ja ilma
ühegi põhjuseta! Aga ma lähen
kohe armulise preili juurde ja ütlen
talle kõik - teie peate tunnistajad
olema!

Anete. Nii on õige, sest et Wülp
ära minema peab, on neil kohel
palju lähedam ja kergem!

Ammi (ahmatamult). Mis? Wülp
peab ära minema?

Kristine. Ja, kahjuks, selle ajas
kammertener minema!

Ammi. Ei, ei, siis ei jää minna ka
mitte, ma lähen häämelega ära!
Oh Jumal, mis-minu enna ütled,
kui ma kodu tulen? Ta usub
riimaks, et ma tõesti kolwatu
len!

Kristine. Olge aga rahulik, Ammi!
Üine lähen teiega koosa ja jutus-
tan teie emale, kuidas asi oli.
Ma jarell kõlisel.

Juhan. Ammi, kas kuulete?

Ammi (ilma juhant ja kella tõi-

hele pöördumata). Ah, ^{61.} armas Kristine,
tehe seda!

Juhani (pikaliselt, hääsiidamüliselt).
Siis pean küll minna lohti tegema.

(Läheb pah. üras)

Anete (pilkowalt). Saab liigutaw
etendus olema!

Kristine. Pilgake aga poiale, teie lai
suu wüb teid kord weel õnnetusesse!

(Anetele.) Pärast lõunat lähem ma
teiega ühes, ma jutustan teie emale
selle ilma kurjusest, ah, see waene
naesterahwas ei saa seda sügugi
uskuma, sest waesed inimesed ei ole
mitte nii halvad, sääl peab juba pee-
nikestesse majadesse mineema, et selle-
sarnast näha saada!

Anete. See tuleb ju teie suust, kui kotra
weskist!

Kristine. Jumalale tänu, minu suu
on weel paraja koha poial, aga ma
ei karwita teda, et waeste tüdrukute
amu rikkuda; ma kaitsen temaga
ilmsüütust.

62.
Annii. Ah, ma täna, armas Kristine!
Kristine (ikka ägedamini). Ma ei
ütle kunagi mitte ühte ütleligset sõna,
minu sõnad ei haava kedagi, mina
ei ole oma kõnede ja kunagi nii
palju kurja teinud, kui mõned teised
palja õlgade, kehitamisega ja hirmu-
kõrva naise!

Juhan ja Kreeta (tulevad pah. poolt).

18. etendus.

Ündised. Juhan. Kreeta
Juhan (läheb oma koha poole).

Kreeta (hingestult). Nii Kristine!
Nii Kristine!

Kristine (ahmatanult). Jassand Jumal,
mis see tüdrukul on?

Kreeta. Laske mind ainult hinge
kõmmata!

Kristine. On siis mõni õnnetus juhtu-
nud?

Juhan. Täna on imeplik päev!

Anete. Mis see võib olla?

Loisik (udishimulikult Kreeta imber).

Kreeta. Ma tulen looside vasturõõga

juurest!

Kõik. No, no!

Kreeta. Minu loos ei ole mitte võit-
nud, see tähendab minu weerand!

Kõik. So!

Kreeta. Aga keie, Kristine, keie olete
võitnud!

Kõik. Võitnud?!

Kreeta (siisavasti hinge tõmmates).

Kümnetuhat taalrit!

Kõik. Kümnetuhat taalrit?!

Kreeta. Kümnetuhat taalrit! Looside
vastuvõtja tuleb kohe ise siia ja ütleb
seda teile, ma jooksin ainult suure
ruttuga ette!

Kristine (segaselt). Oh see siis tõsi -
tõesti tõsi? Kas sa ei heida nalja?

Kreeta. Tõie kuulite seda kohe! Põial-
on, ma lasaksin enesele selle sedelikese
põiale numbril üles kirjutada.

Juhan (võtab sedeli, sest et Kristine
segaduses ei võta).

Kreeta. Aga nüüd pean ma minema!
Nii hääd mudist ei ole mul ammugi

64.
enam jutustada olnud! Kõõgitud-
rask võidak veelrandi kümnest tuhan-
dest tonnist! Hääd päeva! (Läheb
ära, pöörab aga koha ümber.) Kas
teate ka, kelle käes teised veelran-
did on? Üks on röttsepp Klausingi
käes, teine tischler Frieshoferi käes,
ja viimane koheteistkümmne king-
sepaselli käes kokku! Kõik juhas-
waesed inimesed! Siin on kord ometi
õnn õigale kohale juhtunud! Aga
nüüd pean ma minema! Veel ei
tea üksigi inimese seda imelikku
lugu ja keegi ei pea minust ette
jõudma! (Jookseb välja.)

Kristine. Ma olen ikka veel nagu
pää pääle kukkunud!

Anni (Kartlikult). Siis olen mina
küll ka mõitunud?

Juhan. Oigus! Siin seisab sedeli
pääl seisab! Mis nummer teil
oli, Kristine?

Kristine. Nummer? Nummer? Ja
so - (läheb segaselt oma sahtli

juurde ja otsib.) Ma teadsin seda
65.
päest, aga nüüd on ta mul meelest
ära - - (leial loosi.) Siin, siin - num-
mer neli, kolm, seitse, üks, kaheksa-
Juhon. Kuidas?

Kristine (armab loosi temale). Lähke,
võidakse ise!

Juhon (lugedes ja võrreldes). Täna sel
loosimisel langes päevõit kümne-
tuhande toalvi juureses number
43718 pääle. - See on täiesti õige,
täiesti õige!

Kristine (lööb kaks kätt kokku).
Sis täesti?!

August (läheneb tagapool Anetele
ja räägib temaga kasa).

Kristine (kriivatab pisaraid, liigu-
tatult). Juhon - nagu Jumal ka-
hab - mina olen vait!

Ami (koheldes). Aga ütlege mulle
õieti, kuidas siis lugu minuga on?

Kristine. Sina oled ka võitnud, laps!

Ami (rõõmsalt). Võitnud?! Võitnud?!

Kas teie mind rahest ei pilka? Ja

Kui palju siis? ^{66.}

Juhan. Oh, üks weerand kümnest
tuhandest - kui kõik maha arvata,
mis maha tommatakse, jääb ik-
ka veel sama kakstuhat kolmsada
taalrit järele!

Kristine. Ja sellest on pool sinu
järealt.

Armi (ummalt). Pool?

Juhan. No, no, nii umbes tuhat üks
sada taalrit järele jääb saad
sina!

Armi (kisevad kõvasti). Tuhat üks
sada taalrit! Wülip! Wülip!

(Jookseb rekkusest välja.)

Juhan (istub maha ja rekkendab
wait olles, sõrm nina küljes). Nõnda
siis - tuhat üks sada taalrit - kui
ma sinna juurde arwan - teeb väl-
ja - hm - hm -!

August (kõrge häälega). Siis lepitus?

Armi. Selle tingimisega -

August. Ma tahan teha - oga
tulge, meie mängime siin naerawaari

osa!

Anete (Kristinele). Soovin õnne, kõõ-
gipreili! Tee ei jää siis küll ka
enam kania majasse?

Kristine (mõtetes, ilma tema peäle
vaatamata). Wist küll, wist küll!

Anete. Ma teatan seda armuliselt
preilile! (Lohele Augustiga ära.)

Kristine. Tee wõite üksi siin oma
noiatantsu kantsida, tee paha
waimud! Ei, ei, mul käib kõik
pääs ringi! ma pean istuma! -

Sis wõitnud - ja pool andsin ma
ära - ja unenägu kõõkis seda -
ja muidu ei oleks ma ka wõitnud!

Ja see on parajas kätte juhtunud -
neil mõlematel on seda tarwis - ja

just nüüd - wõitnud - wõitnud - - ma
pean siis ka õnne - kus on minu

lauluõnne? (Otsib omast kostist.)

Juhan (on rekkendanud). Tühad üks-
sada kolmkümmend taalrit - ja

meil mõlematel kokkuhortud raha -
nüüd on seda küllalt! (Ajab kindad kätte.)

Kristine (leiab ^{68.} oma lauluraamatu).
Siin ta on — missuguse värtsikese
ma nüüd võtan?

Juhan (lõhe Kristine juurde, pühali-
kult). Nii Kristine!

Kristine (vaatab talle imestades otsa).
Aga juhani härra?

Juhan (pühalikult). Teie ei või tund-
mata olla, et ma juba hulkade aas-
kate eest oma silma hõännelepa
teie poole olen heitnud — ja kui ma
otsusele jõudma peaksin, abielu sei-
susse astuda, et — — ma tahtsin
ütelda, õigus, — et ma teid omaks
perenaiseks välja valitsinud olen —
tahtsin ütelda, välja valinud — see
tähendab, soovitud olen —

Kristine (seisab püsti, hõbelikult ja
pühalikult). Aga juhani härra —
nii otamata — teie ei ole kunagi
selle üle sõnakestgi lausunud!

Juhan. Mina ei ole mitte nende
kerge mee'sete poisikeste hulgast,
kes ilma järelemõtlemata toimeta-

69.
wad, toas on mulle kui kutsarile
ettevõetus teatawal piiril külge-
sündinud.

Christine (teeb kniksus). Ma mõistan
sellest lugu pidada!

Juhan. On ju meie mõtted alati ühe
ja sellesama plaaniga tegevust tei-
nud, üt hästi sissestatud trahterit
pidama hakkata.

Christine. Hoia ära portsjonidega
õhtu, inimesed peavad minuga
rahul olema!

Juhan. Ma mõtlen siis ka, kui
peremes sama kohta hästi täita!

Christine (teeb kniksus). Oige tore
peremes! Hoja pääle lõunot peab
kohvi saada olema - meie kohvi peab
knulsaks saama terwes limmas!

Juhan. Et meie naised mõlemad na-
tuke korpukoidnud oleme ja võidu-
loosi läbi pääle hakkamiseks tar-
vilik summa koos on -

Christine (wagalt). Jumal õnnistagu
võiduloosimist!

70.
Juhan. Siis küsin ma nüüd alandli-
kult järele, kas ma isel Kristine
tahab mind küljelunke vastu
võtta?

Kristine (häbelikult). Ah. juhani
härra —!

Juhan. Nüüd olen ma omaid zõnad
võisakalt ette kandnud ja ootan
auustatud ma iseli vastust.

Kristine (häbenedes). Ma ei tea —
mulle ei ole seda elus veel juhtu-
nud —

Juhan (õrnalt). Kas ma isel ei
ole ^{mitte} juha warem selle sündmuse
järele mõelnud?

Kristine. Nu ja, ma ei wõi sola-
ta, et ma mõnikord —

Juhan. Noh, siis andku mulle
ma isel kindel vastus.

Kristine (peidab näo põllega ära
ja nikitab jaatades peäd).

Juhan. Ja?

Kristine. Ja!

Juhan. Siis tunnistatan ma sellega
manuseli pühalikult oma armsaks
proudiks!

Kristine (õrnalt). Ah, Juhhan—!

Juhan (tõmbab teda enese liigidale).

Armas Kristine!

Kristine. Tüie ootasite ju õige
kanda— Kas see ei võinud siis mitte
varem olla?

Juhan (tõsiselt). Ei, manusel, varem
ei olnud seda veel küllalt!

19. stendus.

Endised. Anni ja Wiilip.

Anni (tõmbab Wiilipi sissi, elavalt).

Tule aga, tule!

Wiilip. On see siis tõsi, tõesti tõsi?

Kristine (põrkab juhani juurest
emale, habelikult). Ja, Wiilip, ja,
mina olen pruut!

Wiilip. Ja võit?

Juhan. See on tõsi!

Wiilip (hakkab kõigesuurimas rõõ-
mus-Anni ümber kimmis). Tühad ja
tuhine!

Kristine. Ja, ja, see tuleb kõik
72.
sellest, et unenägusid tohete pan-
dakse - juhon, seda peate teie
mulle lubama, unenägusid armses
pidada! Ah Jumal, ma olen ju
ka nii rahul ja rõõmus ja soovin
kõigile inimestele nii ilusad une-
nägud, nagu minu oma!

(Lõpp.)
